

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

Előfizetési felhívás: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Liptó, Haasenstein s Vogler Jaulus, Dukas Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt; Bécsben: Daube s társa, Haasenstein és Vogler Otto Maasz, Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetés-irodájában.

114-ik szám.

Brassó, Csütörtök, október 4-én.

IV. évfolyam 1888.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

ezimű

politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap

IV. évfolyamának utolsó negyedére.

Lapunk október hó elsejével az utolsó negyedbe lépve, ezennel új előfizetést hirdetünk. Eddigi t. előfizetőinket kérjük tisztelettel: szíveskedjenek előfizetéseiket megújítani, minthogy lapot csak úgy küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk szíves terjesztését.

Előfizetési árak:

Negyedévre (október—december) 1 frt. 80 kr.
Külföldre negyedévre 5 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatóvány-számmal készen állunk. Gyűjtőknek 5 egyszerre beküldött előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezután sem fogunk kimélni semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b. megemes előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, 1888. október 2.

E hó 5-én érkezik Németország hatalmas császára, II. Vilmos, Bécsbe, hogy „kezet szorítson kedves szövetséges társával és baráti keblére szorítsa legkedvesebb barátját”, koronánk örökösét, Rezső főherceget; hogy személyesen is megpecsételje ama frigyét, melyet elődei kötöttek a német és osztrák-magyar birodalmak között, békére úgy, mint háborúra, biztosítandók egyrészt államaikat a külellenlegtől, másrészt az európai békét.

Soha szövetség természetesebb és nemcsak az azt megkötött koronás fők előtt, hanem mindkét birodalom népei előtt is kedvesebb nem volt, mint ez.

Épen ezért kettős örömmel üdvözlük Ausztria-Magyarország népei a nagy német birodalom hatalmas császáráját, midőn e monarchia atyját átlépi.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A mult árnyai.

— Novella. —
(Folytatás.)

Gyönyörű májusi reggel volt, midőn a két nő a Vilmos császár“ nevű hajó födelzetére szállott. Elvin meiei ragyogtak az örömtől: ez volt első utazása.

A hajó jelt adott az elindulásra; a matrózok bevonni akarták a pallót, midőn egy fiatal ember jött le a hidon s épen abban a pillanatban ugrott a födelzetre, midőn a hajó már az első mozgást tett. Egy nagy ujjfandli eb azonban, melyről gazdája a nagy sietségben megfeledkezett, hatalmas ugrással követé őt. Mikor a hajót megindulni látta, fájmas vonítást hallatott, de a másik perczen egy hatalmas ugrással a hajó farán termett, mikor az a fordulatnál ismét közelebb jött a hidhoz. A hű állat lázas töltöttségben rohant előre, hogy megtalálja gazdáját, oly erősen ütközött Elvinbe, — ki egészen e' merült a gyönyörű vidék nézésébe, nem is látva a kutyát, — hogy az egyensúlyát veszítve, elesett.

Egészen kikélt arcczal rohant az anya leányához, az utasok mind aggódó tekinteteket vetettek a szegény leányra s haragosat a kutyára. Elvin azonban csak felugrott, bár zavartan, hogy célpontja lett az utasok tekintetének, s annál inkább, mert az esés

által köntöse is elszakadt s most egy hosszú czafat függ róla.

— Ne aggódjál, jó anyám, nincs semmi bajom! — suttogá anyjának.

De az anya haragos tekintete a kutyá gazdájának szólt. Fölsimerte benne azt az idegen férfit, ki előtte való este ott sétált kertjük előtt.

A férfi látható megütközéssel közeledett a nőkhöz. Mielőtt azonban csak egy bocsánatot kérő szót is ejtett volna ki, magához kiáltotta kutyáját, hogy megfenyítse ügyetlenségeért.

Elvin meg volt indulva a szánalomtól, mikor a szegény állat, mely oly örömtelten rohant feltalált gazdája felé, ennek kiáltására megijedve, remegő testtel csuszolt feléje, félve a büntetéstől. A jó gyermek nem álihatta meg szó nélkül s odakiáltott a haragos idegen férfinak:

— Kérem, kérem szépen, ne bántsa a szegény állatot!

A félig zavart, félig nevető gyermek hangja oly csengő, oly lágy volt, hogy a férfi azonnal leeresztette botját.

— Menj, ostoba állat! — mondá csak, s a másik perczen a kutyá egy hatalmas ugrással már ott termett a hajó egy szögletében, hova a nap sugarai erősebben sütöttek. Hogy örvendett a szegény állat!

A fiatal ember azonban Elvinre vetette szemeit,

oly nehéz, hogy annak már megkísérlése is veszélyeztetése az általános békének.

Hiszszük, hogy Németország császára e meggyőződést meríti Bécsben s lehetőleg igyekezni fog erről meggyőzni czári rokonát is.

Ez annál fontosabb, mert eddig minket magyarokat tartottak akadálnak a bolgár kérdés békés megoldására. Győződjék meg tehát a német császár, hogy nem a magyar érdekenykedés az, a mi útjában áll a német kérdésnek, hanem Ausztria-Magyarország legvitálibb érdeke.

Üdvözljük királyunk szövetségesét.

S ha van valami, mit sajnálnunk kell e látogatásban, csak az, hogy Vilmos császár nem szerencsételti látogatásával egyuttal Magyarország fővárosát is.

Ezt őszintén sajnáljuk. Ámde némi vigaszt nyújt e tekintetben is az a körülmény, hogy a mikor királyunk hű szövetségesét fogadandja, ott lesznek körülötte hű magyarjai is, a korona tanácsosai s a magyar főúri körök.

Legyen a németek császára még egyszer üdvözölve nálunk!

Belföld.

Brassó okt. 3. (A regále-megváltás.) Megbízható forrásból jelentik, hogy a kormány az eredeti javaslaton néhány változtatást tett és különösen kizárja azt, hogy a városok a megváltás által veszítsenek eddigi jövedelmükből.

Brassó, okt. 3. (Magyar dohányjövődék.) A magyar dohányjövődék állapotáról a „Pester Correspondenz” ezimű könyvatos teljesen kedvező adatokat közöl, melyek úgy ipari, mint állampénzügyi szempontból igen örövendetesen hangzanak, mert egyrészt a dohány- és szivargyártás Magyarországon fontos iparágat képez, mely ezreknek ad kenyeret; másrészt ezen jövődék imént teljesített reformjának az a feladata, hogy az állam-mérleget lényegesen s tartóson javítsa. És ime a reform teljesíti kötelességét: a fogyasztó közönség ellenkezése a szükségessé vált áremelés ellen hamar megszűnt és már augusztus hó 77,773 frt bevételi többletet mutat fel a mult év megfelelő időszakával szemben (1887 augusztus: 3.073,104 frt; 1888. augusztus: 3.149,871 frt.), mig szeptember 100.000 frtnál jóval nagyobb többletet fog hozni. Hogy

bocsánatot kéréleg nézte a megsérült ruhát s rebegett néhány szót. Valójában zavarban is volt. A balsors végzetének tetszett előtte, hogy épen ennél a leánynál ily kellemetlen módon kell magát bemutatnia.

Wildmeister Alfréd nem volt idegen a városkában, mint Elvin anyja vélte. Ott született s növekedett, sőt háza, meg szállóhegyei is voltak ott. De ő katonatiszt volt, Frankfurtban állomásozva s csak akkor jött haza, ha jelenlétét a birtokok bérletviszonyai feltétlenül szükségessé tették. A kis városka untatta őt s a szülői ház magányos, rideg terméi szomorú gyermekkorára emlékeztették, mert nagyon korán veszítette el jó anyját, mig atyja szívéhez soha sem állott közel.

Most azonban teljes két heti szabadságidőt töltött e városkában, teljes magányban.

Megérkeztek épen vásár volt. Mialatt gunyosan mosolyogva haladt el a kis vásári bódék előtt, szemei egy üde, szép arczu, karcsu leányon akadtak meg. A leány megállott egy majom előtt, mely mindenféle ugrásokkal mulattatta a vásári publikumot. A hadnagy urnak most alkalma volt figyelmesen szemlélni a tündér-jelenséget. Épen valami kalácsot nyújtott az állatnak s mikor az olyan furesán játszott azzal, Elvin — mert ő volt — oly édesen kaczagott, hogy minden szem rajta pihent.

Alfred el volt ragadtatva a leánytól s kaczagásától. Követte is észrevétlen távolságból egész villásatól. Követte is észrevétlen távolságból egész villásatól. Követte is észrevétlen távolságból egész villásatól.

pedig a gyártmányok minősége is serény gondoskodás tárgyát képezi, az kitűnik az emelkedő kedveltségéből, melynek szivarjaink a külföldön örvendeznek. Így pl. Amerikában a La Plata államok egyre sürgetőbben s mindig több magyar virginia szivart kérnek, augusztus végén 25 nagy láda küldetett oda és már szeptemberben még tetemesebb mennyiségeket kellett utánküldeni. Tehát céltalan okoskodás volt az ellenzéki sajtó részéről, hogy minduntalan izetlenkedett a dohányjövődéssel.

Külpolitikai szemle.

Brassó, okt. 3.

Még mindég a boldogult Frigyes császár naplója legérdekesebb napikérdés. A „Nord. Allg. Ztg.” kijelenti, hogy az 1886-iki naplót ugyan oly okból nem ismerheti el, mint az 1870-ikit. A „National Zeitung” ma repudálja a königrázi csatáról szóló jegyzeteket s ártatlan természetűeknek találja azokat, de érdeklődéssel várja az 1866-iki keleti további közléseket, hogy megismerje a trónörökös itéletét bizonyos kérdések s különösen az akkori haladó pártnak az Ausztriával való háború ellen tanúsított demonstrációja felett.

A napló közzétételének ügyére vonatkozólag a berlini „Politische Nachrichten” arról értesül, hogy az ügy a további lépések megtétele végett a lipcsei birodalmi főügyész előtt van, miután a berlini államügyészség megtette az első lépéseket a tettes kinyomozására és kézrekerítésére, valamint a büntető cselekmény megállapítása iránt s e feladatának a hamburgi államügyészséggel együttesen meg is felelt.

Geffekenről — kinek elfogatását már utolsó számunk közölte — jelentik a lapok, hogy az egykori trónörökösnek tanuló társa volt Bonnban. A trónörökös Angliában közelebről megismerkedett vele s ő eszközölte ki, hogy Strassburgba hivatott tanárnak. Geffeken súlyos idegbeteg, — de azért vasárnap három óráig tartott kihallgatáson volt a vizsgálóbíró előtt. Berlinbe való átszállítása iránt diplomáciai tanácskozások folynak.

Vilmos császár, mint távirataink már jelezték, okt. 1-én esti 9 órakor Münchenbe érkezett. A császár azonnal elhagyta a vasuti kocsit, Luitpold regensherceg elé sietett, ki porosz tűzér-egyenruhát viselt s ötször megölelte és megcsókolta a herceget. A császár fogadására a hercegek, valamennyi miniszter, a legfőbb udvari méltóságok, a szolgálattételre kirendelt urak és a porosz követség tagjai is megjelentek. Vilmos császár a porosz himnusz hangjai mellett ellépett a diszszázad előtt, mire ez elvonult előtte. A fejedelmi teremben a császár cercelet tartott s ezután Luitpold regensherceg társaságában hatlovas nyitott diszkocsiban, a közönség leirhatatlan örömmujongása közben, a pályaudvar főkapujához hajlatott, hol a polgármester üdvözölte a főváros nevében. Erre a kivonult dalegysületek a „Heil dir im Siegeskranz” című dalt zendítették rá. A tér villamos fényvel volt kivilágítva. Ezután a császár követve a diszkisérét által, melyet nehéz lovasok képeztek, az egyesületek sorfala közt áthaladt a gyönyörű diadalkapun s a fényesen kivilágított uton, hol számos zenekar játszott, a beláthatatlan néptömeg folytonos lelkesült óváczió közben hajtattott a székpálatába.

jukig s onnan visszatérve, rögtön tudakozódott utána. Már aznap este mindent tudott az anya s leányáról, életmódjukról s viszonyaikról, t. i. a mi ezekről a városban tudva volt.

Másnap reggel oly fölfedezést tett, mely neki kiválóan kellemes vala: csak étterme ablakában fel kell állítania nagy távcsövet s a Rajna partján lévő kertre irányítani és láthatja, figyelemmel kísérheti a leány minden mozdulatát. Ez tetszett neki!

E titkos szórakozás annyira lekötötte, hogy a legcsekélyebb unalmat sem érezte, sőt ellenkezőleg, nagyon megszerette a kis várost. Vágyódott megismerkedni a leánnyal. Csakhogy ez a kívánsága hajótörést szenvedett azon teljes elzárkózottságon, melyben a két nő élt. Ily körülmények között természetesen minden közeledés tolatkozásnak tetszhetnék.

Mint rendesen, e reggel is, szokott vizsgáló helyén ülve, látta, hogy anya s leánya esőköpenyekkel karjukon, követve az utitáskát vivő cselédétől, a hajóhid felé tartanak. Egy pillanat műve volt, összeszedni minden szükségességet s épen jókor érkezett még a partra, hogy ugyanazon hajón utazhassék. Hogy a nők hova mennek, az közönyös volt előtte.

Most tehát megtörtént az ismerkedés és pedig elég gyorsan, — bár kedvezőtlen körülmények között kezdődött is az. Ez a tudat eleinte egészen elvette jókedvét s lehangolta őt.

(Folytatása következik.)

Vilmos császár a szombati és vasárnapi napokat Mainau szigeten a badeni nagyhercegnél töltötte. Tett ugyan kirándulást Konstanzba, hol nagyszerűen fogadták, de ezt a két napot mégis inkább családjának, első sorban agg nagyanyjának, Angusztá özvegy császárnének szentelte, ki legszűkebb családi körben vasárnap ünnepelte 77. születésnapját. Ez alkalomból a császár a fekete sasrenddel lepte meg nagyanyját. — Csakhogy még e két napon is fontos politikai esemény játszódott le, mely Németország belügyi szempontjából teljes figyelmet érdemel. Az 1868 ban detronizált Adolf nasszaui herceg kibékült Vilmos császárral s fiával együtt látogatást tett nála Mainauban. A két herceg a császárnál ebédelt s azután elkísérte Konstanzba. Minthogy a császár és a herceg, mikor elváltak, a nagy nézőközönség előtt a legszívésebben bucsuztak el, kétségtelennek látszik, hogy a kibékülés teljes s a nasszaui herceg belenyugodott a sors eldöntésébe, vagyis lemondott minden igényéről ösei örökére, a szép nasszaui tartományra. Egy praetendenssel kevesebb van tehát Németországban. A kibékülést a badeni nagyherceg közvetítette s azt hiszik, hogy Nasszauiért a herceg másutt fog kárpótlást nyerni. Vilmos németalföldi király halála esetén ugyanis Luxemburg nagyhercegségben a trónutódlás joga a régi örökösödési szerződések értelmében a nasszaui házat illeti s kétségtelennek tartják, hogy Németország ezen jogot most, miután a herceg német birtokairól önként lemondott, el fogja ismerni, sőt annak gyakorlati érvényt is szerez.

Bécsi császárnapi.

Bécsből, legjobban értesült helyről írják nekünk a következőket:

»A tolatkodó, piszkító legyeket kiűzték már a tereméből, háborgatás nélkül asztalhoz ülhetnek az uraságok, nem kell félniük, hogy az utálatos rovarok kétes hódolatuk jelével észrevétlenül, alkalmatlan pillanatban rájuk szállnak. Ama nyomorult fajtából, mely a csak kereszténység és ősnémetség kettős álarca alatt bűnös, bahaaruló álarcos játékos, a felebaráti szeretetnek s a német hűségnek épen ellentétét űzi, a tervezett utcagyerkőczi kedvtelésekhez való viselkedésgét, melyekkel a közeli császárunnepeket felcizfrázni akarták, alaposan kigergették.

Ferencz József császár és király ő felsége úgy fogadja s ünnepli császári és királyi vendégét, szövet-ségesét és kebelbarátját, a mint ő akarja. És a legelőkelőbb pompa oly vakító fényre fogja a szép császárvárost betölteni, mely kisugárzik az egész művelt világra, minden ország népének hirdetőn, hogy mily benső és igazi a barátság Habsburg és Hohenzollern között, a szövetség a két nagy testvérhatalom között.

Dicsőséges uralkodónk ezen ünnepélyes találkozás alkalmából a császárként itt először megjelenő II. Vilmoossal természetesen küdvartartástól és ugy a monszes tagjaitól, az egész udvartartástól és ugy a monarchia, mint az osztrák és a magyar állam legnagyobb méltóságaitól. A ki és a mi itt az ifjú császár sasszemei elé kerül, és a ki azon igényével járul eléje, hogy általa figyelembe vettessék, az csak osztrák, vagy csak magyar, vagy osztrák-magyar lehet; itt sem németeskedés, sem szlávománia nem fog szerepet játszhatni.

Kezdetben úgy hirlett, hogy Milán szerb, és Károly román király is Bécsbe jönnek, — hogy a császárnapi fényét jelenlétükkel emeljék és rokonszenves személyiségük által a császártalálkozásnak eminenter világképesség jellegét erősítsék. A mint látszik, most e tervtől eltértek, jóllehet még mindig lehetséges, hogy legalább Milán király, ha nem is Bécsben, de a stririai vadászatoknál találkozni fog velük. Különben bármit hátrózzanak az említett királyi látogatásokra vonatkozólag, Szerbia és Románia szövetsége állandóan biztosítva van a centrálhatalmak békéligája számára.

A mi Szerbiát illeti, alig szükséges többé bizonyítani, hogy a mig Milán király ül a trónon, és hogy ez élte fogytáig úgy legyen, az Ausztria-Magyarországnak soha el nem mulasztandó gondja, addig Szerbia politikailag monarchiánkhoz simul; de Románia is, hol a király a kormánygyeplőt nem tartja oly erősen és a vezető államférfiak nagyobb személyes befolyást gyakorolnak az államügyek menetére, politikailag jó iránytunk és különösen Carp ur, Románia magas politikájának jelenlegi vezetője ismételtén bebizonyította, hogy politikai barátságunknak értékét érdeme szerint tudja méltányolni; politikai tekintetben ép oly kevésbé lehet panaszkodni a Carp-kabinetre, mint volt annak idején a Bretiano ur kabinetjére.

Remélhetőleg nemsokára itt lesz az idő, mikor az Ausztria-Magyarország közötti boldogtalan vámbáborunk vége vettetik.

Dr. Hermann Antal tanulmányutja.

A Kisfaludy-társaság szünet utáni első ülésén, szept. 26-án, dr. Hermann Antal, lapunk kitűnő dolgozó-társa, következő jelentését olvasták fel és vették örömdetes tudomásul:

Idei tanulmányutamról hazatérve, köszönetet mondok a mélyen tisztelt társaságnak azért a nagylelkű hatásos erkölcsi és anyagi támogatásért, a melylyel néprajzi tanulmányaimat kezdettől fogva készséggel támogatni méltóztatott, s a melyet azt hiszem, azzal hálálhatok meg legméltóbban, ha buzgón folytatom eddigi működésemet, a melyet az illetékes szakkörök a folklove terén utöröknek ismertek el s a melynek megítélésében igen méltánylólag szoktak megemlékezni az azt gyámolító Kisfaludy társaságról is.

Idei tanulmányutamban főczélmom volt, hogy némely fontos kérdésre nézve minél élénkebb és közvetlenebb impressiókat szerezzek magamnak a népelet körében; csak másodsorban fáradoztam konkrét adatok és egyes termékek gyűjtéséhez: népköltési gyűjteményeim és czigány dallam-gyűjtésem így is sok értékes anyaggal szaporodtak. Hétfaluban és a keleti székelység körében a székely-csángó ethnologiai viszonyok tárgyában vizsgálódtam; sajnálom, hogy csak augusztus hóban indulhatván el a fővárosból, nem járhattam be a csángók moldovai, bukovinai és aldunai lakóhelyeit. Tanulmányozva és gyűjtve, huzamos ideig tartozkodtam még Brassóban, Biharmegye déli részében és Hunyadmegyében; Déván a történeti társaság ülésén jelentősebb felolvasást tartottam, a rumén ethnologia két fő elméletével új szempontokból foglalkozva. Mindenütt figyelmet fordítottam még az alakulandó néprajzi társaság ügyére, dolgozótársak szerzésére és azon módok megtalálására, a melyek szerint nemzetiségeink részt vegyenek a hazai néprajz nagy közös nemzeti munkájában.

Munkálkodásomról megemlékezett az utamban érintett vidékek napi sajtója, pár mutatványt is közölve uti naplóból. Tanulmányutaim általános és lényeges eredményéről számot ad egész ethnographiai működésemet, egyes részletekről időnkint külön dolgozatokban is beszámolok, az érdekesebbekről a mélyen tisztelt társaság előtt.

Egy humánus intézmény.*)

(Vége.)

»A szegénység, a pauperizmus, olyan mérhetetlen nagy baj, hogy azon segíteni a látható leghatalmasabb organizmus, maga az állam sem képes.

Nagyobb hatalomhoz kell fordulnunk.

Mi hatalmasabb, mint az állam?

A társadalom.

Ennél kell tehát segítséget keresnünk. És a társadalomnak nem szabad minket, a rongyos egyleteket elutasítani; nem, mert neki magának két legveszedelmesebb nyavalyája ellen küzdünk: a szegénység és tudatlanság ellen.

Csakhogy a társadalom is annyira tul van már terhelve, hogy lelkesedéssel is alig győzi már, annál kevésbbé pénzzel.

És mi még is bizalommal, bátorssággal kérünk, nem követeljük senkitől, hogy szegény kisdedeink felöltöztetésére azt a ruhát adja, melyre magának is szüksége van, hanem mindenkitől azt az elviselt ruháneműt és elhasznált lim-lomot kérjük, a melyre nincs már szüksége; ezeket a bibliai kenyéradarabokat akarjuk összegyűjteni s tőkésíteni és belőlük a szegény gyermekeknek ruházatot nyújtani.

Minden háztartásnak meg van a maga lomtára. Elkopik, elszakad a ruha, elrongyollik a fehérnemű, csorbát kap a pohár, felgyűl az orvosságos üveg, elvesz a lakat kulcsa, megkopik a kávéőrölő malma, elhasználják, kitanulják a könyveket a gyermekek; — mindez — s ki tudná elmondani, hogy még mi mindenféle? — a házi lomtárba kerül. És mert ezek nem olyan értéktelen semmik, hogy eldobni ne sajnálnók, de nem is alkalmasak arra, hogy megszokott háztartásunknak rendes használatban levő tárgyai között maradhatnának: bedobjuk a kamarába, pinczébe, padlásra — ki tudja, mikor és mire lesz jó?! Ott hevernek aztán heteken, hónapokon, éveken át, helyet foglalva — a gazda gondjainak szaporítására, a tisztogató gazdasszonynak bosszuságára.

A „Rongyos-egylet” ezeket a házi lomtárgyakat akarja igénybe venni a szegény tanköteles gyermekek segédelmére. Mert ezekből ajándékozhat mindenki, a nélkül, hogy megérezné; s mert minden elhasznált dolog lassankint a lomtárba kerül: ha akarunk és szívünk van, a szegény tanköteles gyermekek javára nyitott segélyforrás kiapadhatatlan lesz.

*) A Parmann-jubileumról szóló tudósítás mult számunkra az utolsó perczben érkezvén, hogy azt ki ne hagyjuk, kénytelenek voltunk — bár tudjuk, hogy nem helyes — ezen cikk végéig kihagyni, miért szíves elnézést kérünk. Szerk.

Ime, a »Rongyos-egylet« másik alapgondolata, mely az eszközt jelöli meg; a mely abban áll, hogy egy egyesület, a melyben mindenki részt vehet, mert a részvétel nem jár teherrel, mindenki gyakorolja a jótékonyág erényét, a nélkül, hogy adakozásával önmagát rövidítené meg. — Ebből az egyletből vonhatja ki magát valaki, a ki olykor-olykor hátrahagy csak egy rongydarabot is adni tud; (mert milyen rongyos embernek kellene lennie annak, a kinek még rongya sincs!)

A rongynak pedig nagy értéke van. Mázsa számára felgyűjtve, jó pénzt ad érte a rongyszedő, és azáltal a pénzzel aztán meleg ruhát veszünk a didergő árvának, s felszárítjuk vele a hidegtől kifacsart könyűket. . . .

Elmondottam, t. hölgyeim és uraim! mindent e néhány sorban, mit elmondani oly célból, hogy egyesületünkre felhívjam becses figyelmüket, szükségesnek tartottam.

Most az új tanév beálltával s a hideg időszak közeledtével a szegények és árvák nevében fordulok az érezni tudó szívekhez: ne feledkezzenek meg azokról, kik csupán szegénységök miatt nem részesülhetnek az iskola áldásában; s midőn egy elrongyolódott ruhadarab akad kezökbe, gondoljanak egyesületünkre, gondolják meg, mily kevéssel lehet igaz örömet szerezni a szenvedéshez szokott szegény, elárvult, elhagyott gyermekeknek; és ha talán maguk nem tudnak boldogok lenni, adakozásukból tanulják meg: hogyan lehet boldoggá tenni másokat!

Józsa Mihály,
a brassói »rongyos-egylet« gazdája.

Adakozások

a néhai ifj. Perczel Mór emlékére teendő alapítványra.	
Koródi Mihály ur	1 frt.
Harmath Lajos ur	10 „
Szenti Bálint ur	1 „
Mayer József ur	5 „
Összesen	17 frt.

Ehhez járul a mult számunkban	
kimutatott	54 „
s így begyűlt eddig összesen	71 frt.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk t. olvasóit kérjük tisztelettel, szíveskedjenek beküldeni hátrálékaikat s új előfizetéseiket, mert a lap fentartása óriási áldozatokat igényel, melyeknek mi is csak úgy felelhetünk meg, ha a t. előfizetők pontosan küldik be díjaikat, mit ismételtel kérnénk tisztelettel.

Éljen a király! Magyarország minden fiának ajkairól hangzik ma e szózat: „Az első magyar ember a király! Éljen a király!” Magyarország minden szentegyházából emelkedik ma az ég felé egy szent fohász: tartsd meg isten a magyarok királyát! Dicsőségesen uralkodó királyunk nevenapja van ma, melyen az országgal együtt ünneplünk mi is. Magyar iskoláink szünnetelnek, róm. kath. plébánia-templomunkban halaszeni-tisztelet tartatik, melyen részt vesznek összes hivatalaink s iskoláink. Az egyházi szertartást Möller Ede apáthplebános végzi.

A magyar protestáns nőegylet által f. hó 6-án rendezendő, táncmulatsággal egybekötött közvaesora — mint értesülünk — szép sikert ígér, a mennyiben a rendezőség által kifejtett buzgóságot a közönség általánosan támogatja. A közönség tájékoztatására közöljük, hogy a nagy mennyiségben felajánlott, s még felajánlandó — ételekből álló — adományok, — melyek f. hó 6-án a Nr. 1. szállodába lesznek küldendők s a pénzádományokkal együtt hirtapilag fognak nyugtáztatni — csakis a meghívóban kitett áron fognak kiszolgáltatni s felülfizetésekre a közönség nem fog felszólíttatni. Az elnökség mindazokat, kik tévedésből netalán még nem kaptak volna meghívókat és arra igényt tartanak, ez uton bátorzkodunk tisztelettel meghívni.

Az utolsó galamb. Olvasva becses hírlapjából az utolsó galamb kívánságát, vagyok bátor ezen csekélységgel — 1 frttal — járulni azon szent célhoz, t. i. az E. M. K. E. lobogójához. Ezt írja hozzánk egy hajlott koru, tisztos ősz honleány: Temesti Vonk Miklósné szül. Nagy Anna Mária. A hazafias adományt rendeltetése helyére juttatjuk. E helyen megemlíti még, hogy Platskó Györgyné urnő — mint a „Koloszvár“ írja — 60 frtot gyűjtött már s küldött be a központba az E. M. K. E. lobogójára. Ez volt az első iv, mely visszaérkezett. Jó jel, ha az első iv már telve van!

Kereskedelmi kamara. A Hintz János kamarai titkár, halála által megürült titkári állásra eddig — mint biztos forrásból értesülünk — két pályázó van: Jekelius Jenő, jelenlegi segédtitkár s Zay Adolf orsz. képviselő. A kamara még nem intézkedett a választás iránt.

† **Gr. Batthyány Lajosné meghalt.** Ezt a hírt vettük kedden, lapunk zárta után. A távirati iroda, mely gyakran egész jelentéktelen dolgokat tart szükségesnek, távirati uton velünk közölni, nem tartotta elég fontosnak, az első felelős miniszterelnök nejének halálát megsürgönyözni s így csak elkésve közölhetjük e szomorú gyász hírt. A nemeslelkű hölgy, kinek nevéhez annyi magasztos, dicső tett fűződik, ki negyven éves özvegyiség után követi imádott férjét egy szebb hazába, szeptember 29-én halt meg veszprérmegyei birtokán, Dalkán. Benne a jótékonyág vezérangyala hunyt el, ki mint egy szent élt e földön, mióta 1856-ban hazatért külföldről. Temetése f. hó 1-én történt; ideiglenesen a dalkai székesegyházba helyezték koporsóját, melyet nemsokára Budapestre fognak hozni, hogy utolsó akaratához képest oda helyezték annak koporsója mellé, kit negyven éven át szent imádatlal gyászolt.

Szüret Brassóban. Az ideai börttermés minőségére és mennyiségére bizonyára örveletes előjelt képezhet az, hogy a meleg nyár s a még melegebb és hosszú ősz oly kedvezően hatott a szőlőre, hogy az még nálunk is teljesen megtudott érni ez évben. Lapunk egyik barátjának kertjében ugyanis tegnap egy nagy társaság, egész sereg vig apróságtól környezve, azon Brassóban bizonyára nem mindennapi eseményeknek volt művelője s részese, hogy magáról a szőlőtől is szedhetette az idén még itt is mézédésre érett szőlőnek valóban dúsan kínálkozott fűrtit s ez által bár kicsinyben, de szüreti színt ölthetett az esemény.

Országos szemgyógyintézet. A brassói m. kir. országos szemgyógyintézet a m. kir. belügyminisztériumnak 1888. évi február hó 7-én kelt 5975/VIII. számú rendelete szerint, f. évben március hó 1-én nyitvatván meg, azóta összesen 262 szembeteg jelentkezett. Orvosi műtét 56 szembetegen lett teljes sikerrel keresztül vive, a mennyiben mind az 56 visszanyerte látó tehetségét. Az orvosi műtéteket dr. Fabritius Ágost végezte.

Tagosítás Rozsnyón. Tegnap délelőtt tartott Rozsnyón a tagosítás megengedhetősége iránti tárgyalás, melyre mintegy 200 birtokos jelent meg. A törvény szerinti csoportok — Kostend főszolgabíró kezdeményezése folytán — már kedden este megalakulván, a tárgyalás megkezdésekor képviselőik is megnevezettek már. A tagosítást kérők megmaradtak kérésök mellett, míg a birtokosság képviselői tiltakoztak a tagosítás ellen. A tárgyalás déli 1 órakor bevégeződött — s a derék rozsnyóiak dicséretére mondva — oly szép rendben folyt, hogy a katonaság nem is vonult ki.

Csempészek letartóztatása. Mint ó-sánczi levelezőnk írja, e napokban Korzewszy Lajos pénzügyőri fővigyázó, az ottani szakasz derék vezetője Czipa és Blája pénzügyőrökkel a Roska nevű havas patakjában kitaró küzdelem mellett 5 lovon Romániából becsempészni szándékolt 500 klgamm viaszot foglalt le. A derék pénzügyőrök, reggeli 10 órától éjjeli 11 óráig állottak lesben, míg a csempészek, számszerint haton, élükön Nyáguly nevű vezérükkel, egy évek óta körözött lótolvajjal, hurokra nem kerültek. Miután azonban a derék pénzügyőröknek főczéljuk volt a becsempészni szándékolt tárgyakat lefoglalni, a mi teljes erejük és éberségük kimerítésére szorult. A csempészek egynek kivételével az erdőségben kereket oldottak, a nélkül, hogy a derék pénzügyőröknek sikerült volna őket az éj homályában és az erdő sűrűségében meglesni. Minthogy ismételtel minden kísérlet meghiusult a körözött tolvaj letartóztatására, a buzgó és hivatásának páratlanul megfelelő derék fővigyázó jónak látta biztonságba hozni a lefogat állatokat, tárgyakat és az elfogott csempészt a zsákmánnyal koromsötét éjben, hajnali 4 órakor állomására tért, hol lovak és tárgyak a további intézkedésig még mindig ott vannak. Reméljük, hogy a derék pénzügyőrök, kik terhes szolgálatuk mellett örökös életveszélyben forognak, az őket méltán megillető jutalomban és elismerésben részesülni fognak.

Hadsereg-szállítások. Közöltük volt lapunk keddi számában, hogy a hadügyminiszter felmondta a bór-nemű szállításokra vonatkozó szerződést s pályázatot fog kiírni, valamint a honvédelmi miniszter is s p. már a jövő hónapban. Tehát mégis pályázatra kerül! Hogyan óhajtják mégis a kisipart a munkában részesíteni, nem értjük. Hisz ilyformán ismét kapnak a nagy szállítók munkát! Mégis csak versenyről lesz szó. A brassói kamara-kerület százezer pár lábbelit akar vállalni. Vajjon ebből ily körülmények közt mennyit fog tényleg kapni, az más kérdés.

A bécsvárosi sorsjegyek huzása. A főnyeremény a 1975 sorozat 73 számra esett. Az 1664 sor. 67 sz. 20.000 frtot; a 690 sor. 65 sz. 5000 frt nyer. Kihuzattak továbbá a 330,373, 1073, 1199, 1325, 1380, 1529, 2195, 2849, 2878, sorozatok.

Halálozás. Hochmann Ernő m. kir. dohányraktári tisztviselő f. hó 2-án rövid szenvedés után meghalt. Temetése ma d. u. lesz a gyász háztól (Ó-Brassó 642) kiindulva a bolonyai róm. kath. temetőbe. Nagy család számos jó barát s ismerős gyászolja a pontos és szorgalmas tisztviselőt.

Mackenzie könyve. Egy berlini lap közli amaz ajánlatot, melyet Mackenzie londoni kiadója több bécsi kiadóhoz intézett a mű Ausztria-Magyarországon való kiadási jogát illetőleg. Az angol kiadó a kétszáz oldalra terjedő mű kiadási jogát háromszáz font sterlingben ajánlja fel. Nem is olesó!

Nagy tüzvész. Kisudvarnok csalóközi helyiségében három nap óta nagy tüzvész pusztított s csak szept. 29-én estefelé sikerült végre elfolytani. Százhuszonhét fő- és harmincznégy melléképület teljesen elhamvadt s az összes termés elhamvadt. A csendőrség két emberéletet mentett ki a lángok közül. Az inség borzasztó.

A román kereskedelmi kimutatás az 1887-évről megjelent, melyből kiemeljük a következő adatokat: 1886-hoz arányítva, a behozatal 137 15 millióról 157 24 millióra, a kivitel 168 65 millióról 171 24 millióra emelkedett. A behozatalnál Németország áll első helyen 46 40 millióval, utána következik Anglia 37 40 és Ausztria-Magyarország 27 10 millióval. Az utóbbi szám az 1886-ikét 7 10 millióval haladja meg, a mi arra mutat, hogy a románok, dacára a magas vámoknak, Ausztria-Magyarországtól kezdik vásárolni ama czikkeket, melyekre nézve más országok alacsony vámtételeik mellett sem állják ki vele a versenyt.

Táviratok.

Bécs, okt. 3. (A „Brassó“ eredeti távirata.) Mialatt a felségek Stiriában vadásznak, Bismarck Herbert Budapestre megy Szögyény osztályfőnökkel.

London, okt. 3. (A „Brassó“ eredeti távirata.) A madhi meghalt a Khartumban.

Alexandria, okt. 3. (A „Brassó“ eredeti távirata.) Suakinba egy francia és egy olasz hadihajó érkezett, felveendő az ottani francia s olasz alattvalókat, mert a város el-este minden perczben remélhető.

Bécs, okt. 4. (A „Brassó“ eredeti távirata.) A német császár kilencz órakor megérkezett és programmszerűen fogadtatott. Mindkét uralkodó háromszor csókolta meg egymást. Napközben fogadta a főhercegeket és minisztereket. Este udvari hangverseny volt, hol sokakkal társalgott; általánosan észrevették, hogy Andrassy Gyulával hosszasan társalgott. Vilmos császár Tiszát négy órakor fogadta.

Közigazdaság.

„Albina“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe.
1888. szeptember havi forgalmi kimutatás.

Bevétel:		
Pénzkészlet 1888. aug. 31-én	11.418	frt 61 kr.
Takarékbetétek	127.670	„ 06 „
Beváltott váltók	138.614	„ 43 „
Nyílt hitelek	10.437	„ 08 „
Termény-kölcsönök	7.987	„ 98 „
Érték- és más kölcsönök	15.661	„ 39 „
Ércpénzek	18.968	„ 45 „
Kamatok s proviziók	4.710	„ 10 „
Bizományok	330	„ 78 „
Különfélék	7.545	„ 65 „
Összesen	343.317	frt 44 kr.
Kiadás:		
Takarékbetétek	85.779	frt 74 kr.
Leszámitolt váltók	148.367	„ 04 „
Nyílt hitelek	18.073	„ 83 „
Termény-kölcsönök	4.360	„ 91 „
Érték- s más kölcsönök	6.390	„ — „
Ércpénzek	19.080	„ 84 „
Kamatok és proviziók	463	„ 12 „
Bizományok	409	„ 28 „
Különfélék	9.236	„ 93 „
Költségek és fizetések	641	„ 15 „
Pénzkészlet 1888. szept. 30-én	50.514	„ 60 „
Összesen	343.317	frt 44 kr.
Bologa V. s. k., Petrescu N. s. k., Gămulea V. s. k., bankfiókvezér. segéd. könyvelő.		

Brassói piaczi árfolyam.		
— Adler L. Jakob jelentése. —		
Brassó, 1888. október hó 2-án.		
Román papirpénz à 20 frankos	9.33 vétel	9.35 eladás
„ ezüstpénz à 20 „	9.30 „	9.35 „
Napoleon d'or (aranypénz)	9.55 „	9.58 „
Török lira	10.80 „	10.82 „
Arany	5.70 „	5.72 „
Orosz papirrubel	128.— „	129.— „

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szterényi József.

Szám 482. m.

Árlejtési hirdetmény.

Brassó vármegye közigazg. bizottsága 1888. évi szeptember hó 10-én kelt 587. számú határozatával alább felsorolt törv. hatósági utakon lévő hidak u. m. a Brassó-tőresvári uton lévő 7. számú és a keresztényfalva, feketehalmi uton lévő 1. számú Vidombák hidak helyreállítását 1234 frt 73 kr. költség összeggel; továbbá a Brassó-zajzoni uton lévő 2. számú Tömös hid és a 6. számú Tatrang hid, valamint Prázmár-Nyén-bodzai uton lévő 14. számú Tatrang hid helyreállítását 4663 frt 79 kr költség összeggel, mind-össze tehát 5898 frt 52 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlítt kétféle munkálatok fogantatásának biztosítása czéljából az 1888. október hó 13-ik napjának d. e. 10 órájára a brassómezei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Brassó Roll Gyula féle ház a fellegváron) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség összegek után szmitandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi az az 60 illetve 230 forint bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. fél 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Megjegyzendő lévén, hogy a két csoport munkálatokra külön-külön és együttesen is lehet vállalkozni, illetve ajánlatot tenni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Brassó, 1888. szeptember 28.

A brassómezei m. kir. építészeti hivatal.

(335) 2-2

Szám 2963. — 1838.

Hirdetmény.

Szentpéter község tulajdonát képező földgy-erdőből, földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő méltóságától 1888. január 14-én 58,893. —II. 1887. szám alatt kelt engedélyezett ideiglenes üzemterv alapján 32 kat. hold kiterjedésű asztagban lévő fatömeg kihasználása czéljából 1888. október 13-án d. e. 10 órakor nevezett község irodájában, a hol a kihasználandó fatömeg felbecsülése, nemkülönben az árverési bővebb feltételek a hivatalos órák alatt bárki által betekintheők, egy zárt ajánlati versenytárgyalás fog megtartatni, mely azon megjegyzéssel hozatik köztudomására, hogy vállalkozók szabályszerűen felszerelt és kiállított ajánlataikat a megfelelő 10%-os bántpénzzel ellátva, a tárgyalás kezdete előtt beadni felhivatnak.

Földvár, szept. hó 24-én.

(333) 2-3

A járási főszolgabíró.

A dr. Otrobán Nándor tulajdonát képező

„Első magyar petrolgyár“

irodájában (Brassó, Nagy-utca 488. sz.) gyári árban kapható elsőrendű, — ugyszintén szalonpetroleum is hordókban és kőkorsókban.

295 15 -

A „Fekete Medve“

vendéglőt Bolonya kut-utca 370. szám alatt Szent-Mihály naptól átvéven, van szerencsém tisztelettel ajánlani magam a n. é. közönség szíves jóindulatába.

Kittinő ételek s italok, valamint pontos szolgálat.

A t. vidéki közönségnek jó s olcsó szobák állanak rendelkezésre; nemkülönben kocsiak s lovaik számára szin, istálló, széna, zab stb.

Nagybecsi pártfogásért esedezik

kiváló tisztelettel

Canabé Gergely,
vendéglős.

A v i s o !

Van szerencsénk tisztelettel tudatni a n. é. közönséggel, hogy ismételt van készletünk mindennemű

sonka-, kolbász- és szalonnából stb.

valamint kapható nálunk

**naponként friss marhahús klgja 32 kr,
borju- és sertéshús.**

Együttal tudatjuk, hogy Bureta István ur kilépett üzletünk ből.

Midőn magunkat a n. é. közönség b. jóindulatába ajánlanók, biztosítjuk pontos, jó szolgálat s olcsó árakról.

Kiváló tisztelettel

Kórodi és Haberler.

(327) 1-3

Új szerb dohány-sorsjegyek!!

 Kibocsátási ár 6 frt 50 kr.

Jelentkezések előjegyzésre csak október 16-án déli 12 óráig fogadtatnak el!

Első befizetés darabonként 2 frt 50 kr; a 4 frt hátrálék ellenben az eredeti sorsjegy átvételekor, október 15—25. közt fizetendő.

A sorsjegy 65 évig játszik

s a következő nagyobb főnyereményeken kívül

300.000, 250.000, 200.000 frank aranyban

még 65 főnyereménynyel bir a sorsolási tartam alatt, mint

**100.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000 stb. frank aranyban,
valamint számos melléknyereménynyel is.**

Ezen sorsjegy kitűnőségét s biztosságát, valamint eddig még páratlanul álló nyereségkilátásait tekintve, előrelátható, hogy az túl fog jegyeztetni, s ép ezért a kiosztáskor **azon aláírók fognak figyelemben részesítettetni**, kik **előbb** jegyeztették magukat elő.

Az összes pénzügyi lapok egybehangzóan oly kedvezőleg nyilatkoznak ezen sorsjegyről, hogy azt mondják, miszerint ez el fogja érni a magyar vöröskereszt-sorsjegy árfolyamát, mely tudvalevőleg 6 frt 50 krral bocsáttatott ki, s ma 12 frt 75 krral jegyeztetik.

Ezen sorsjegyekre évi 6% mellett 4 frt kölcsönt adok drbonként.

Kiváló tisztelettel

ADLER L. JAKAB

bank- s pénzváltó üzlete Brassóban.